

משרד החינוך
המנהל הפדגוגי
אגף בכיר בחינוך
מחברת בחינה

לנבחנים ולנבחנות שלום,

נא לקרוא את ההוראות בעמוד זה ולמלא אותן בדיוקנות. אי-מילוי ההוראות עלול לגרום לתקלות ואף להביא לידי פסילת הבחינה. הבחינה נועדה לבדוק הישגים אישיים, ולכן יש לעבוד עבודה עצמית בלבד. בזמן הבחינה אין להיעזר בזולת ואין לתת או לקבל חומר בכתב או בעל פה. אין להכניס לחדר הבחינה חומר עזר – ספרים, מחברות, רשימות – חוץ מ"חומר עזר מותר בשימוש" המפורט בגוף השאלון או בהוראות מוקדמות של משרד החינוך. כמו כן **אין להכניס לחדר הבחינה טלפונים או מחשבים ניידים**. שימוש בחומר עזר שאינו מותר יוביל לפסילת הבחינה. כל חומר עזר שאינו מותר בשימוש, יש למסור למשגיח לפני תחילת הבחינה. לאחר סיום כתיבת הבחינה יש למסור את המחברת למשגיח ולעזוב בשקט את חדר הבחינה.

יש להקפיד על טוהר הבחינות !

הוראות לבחינה

1. יש לוודא כי במדבקות הנבחן שקיבלת מודפסים הפרטים האישיים שלך, ובמדבקות השאלון שקיבלת מודפסים פרטי השאלון המיועד לך.
2. אם לא קיבלת מדבקה, יש למלא בכתב יד את הפרטים במקום המיועד למדבקות הנבחן.
3. אסור לכתוב בשולי המחברת (החלק המקווקו) משום שחלק זה לא ייסרק.
4. לטייטה ישמשו אך ורק דפי מחברת הבחינה שיועדו לכך.
5. **אין לתלוש או להוסיף דפים**. מחברת שתוגש לא שלמה תעורר חשד לאי-קיום טוהר הבחינות.
6. אין לכתוב שם בתוך המחברת, משום שהבחינה נבדקת בעילום שם.
7. אין להוסיף או לשנות שום פרט במדבקות, כדי למנוע עיכוב בזיהוי המחברת וברישום הציונים.

בהצלחה !

12 סמל שאלון 17 رقم النموذج שם השאלון اسم النموذج	18 מועד 21 الموعِد 37 סמל ב"ס 32 31 מס' תעודת זהות 23 رقم الهوية رقم المدرسة	מדבקות לנבחן ملصقة ممتحن
יש להדביק כאן ↑ מדבקות שאלון يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة نموذج امتحان	יש להדביק כאן ↑ מדבקות נבחן (ללא שם) يجب هنا ↑ إلصاق ملصقة ممتحن (بدون اسم)	

* הוראות בשפה הערבית מעבר לדף
* التعلیمات باللغة العربية على ظهر الصفحة

יש לסמן במשבצת ☐ אם ניתן שאלון נוסף
يجب الإشارة في المربع إذا أُعطي نموذج امتحان إضافي

وزارة التربية والتعليم

القسم الكبير للامتحانات

الإدارة التربويّة

دفتر امتحان

تحية للممتحنين وللممتحنات!

الرجاء قراءة التعليمات في هذه الصفحة والعمل وفقاً لها بدقة. عدم تنفيذ التعليمات قد يؤدي إلى عواقب مختلفة وحتى إلى إلغاء الامتحان. أُعدّ الامتحان لفحص تحصيلاتك الشخصية، لذلك يجب العمل بشكل ذاتي فقط. أثناء الامتحان، لا يُسمح طلب المساعدة من الغير ويُمنع إعطاء أو أخذ مواد مكتوبة أو شفوية.

لا يُسمح إدخال مواد مساعدة - كتب، دفاتر، قوائم - إلى غرفة الامتحان، باستثناء "مواد مساعدة يُسمح استعمالها" المفصلة في نموذج الامتحان أو في تعليمات مسبقة من الوزارة. كما لا يُسمح إدخال هواتف أو حواسيب محمولة إلى غرفة الامتحان. استعمال مواد مساعدة غير مسموح بها يؤدي إلى إلغاء الامتحان.

يجب تسليم كلّ مادة مساعدة لا يُسمح استعمالها للمراقب قبل بدء الامتحان. بعد الانتهاء من كتابة الامتحان، يجب تسليم الدفتر للمراقب، ومغادرة غرفة الامتحان بهدوء.

يجب التقيد بنزاهة الامتحانات !

تعليمات للامتحان

1. يجب التأكد بأن تفاصيلك الشخصية مطبوعة على ملصقات الممتحن التي حصلت عليها، وبأن تفاصيل نموذج الامتحان المعد لك مطبوعة على ملصقات نموذج الامتحان التي حصلت عليها.
2. في حال عدم حصولك على ملصقة، يجب ملء التفاصيل في المكان المعد لملصقة الممتحن، بخط يد.
3. لا يُسمح الكتابة في هوامش الدفتر (في المنطقة المخططة)، لأنه لن يتم مسح ضوئي لهذه المنطقة.
4. للمسودة تُستعمل أوراق دفتر الامتحان المعدة لذلك فقط.
5. يُمنع نزع أو إضافة أوراق. الدفتر الذي يُسلم ناقصاً يُثير الشك بعدم الالتزام بنزاهة الامتحانات.
6. لا يُسمح كتابة الاسم داخل الدفتر، لأن الامتحان يُفحص بدون ذكر اسم.
7. لا يُسمح إضافة أو تغيير أية تفاصيل في الملصقات، وذلك لمنع عوائق في تشخيص الدفتر وفي تسجيل العلامات.

نتمنى لكم النجاح!

סוג הבחינה: בגרות
מועד הבחינה: קיץ תשע"ח, 2018
מספר השאלון: 75282

עברית: הבנה, הבעה ולשון

לבתי ספר עצמאיים

א. משך הבחינה: שעותיים.

ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שני חלקים.

חלק ראשון — הבנה והבעה		— 60 נקודות
פרק א: הבנת הנקרא	— 30 נקודות	
פרק ב: הבעה	— 30 נקודות	
חלק שני — לשון: תחביר ומערכת הצורות		— 40 נקודות
סה"כ — 100 נקודות		

ג. חומר עזר מותר בשימוש: אין.

ד. הוראות מיוחדות: 1. יש לענות על השאלות בגוף שאלון זה, לפי ההוראות.
2. לכתוב תיזת טיטה אפשר להשתמש בעמודים האחרונים (20-21) של השאלון.

ההנחיות בשאלון זה מנוסחות בלשון זכר ומכוונות לנבחנות ולנבחנים כאחד.
בהצלחה!

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75282

לפניך שלושה מאמרים. קרא אותם, וענה על השאלות שאחריהם.
הקפד על כתב ברור, על כתיב נכון, על כללי הדקדוק ועל פיסוק הגיוני.

טקסט א: מאמר

איפה האוכל?

מאת ר' גיל *

פסקה א כיום בעולם המערבי יש שפע של מזון שלא היה כמוהו, אך על אף השפע הזה, במדינות רבות אנשים עדיין חיים על סף הרעב. מדי שנה בשנה מתפרסמים נתונים על גידול האוכלוסייה ועל עלייה במספר הרעבים בעולם. מקובל לחשוב כי בשל הריבוי הטבעי ובשל תכנון כלכלי לקוי יש מחסור של מזון בעולם, אולם מתברר שהבעיה אינה מחסור במזון אלא שחלק גדול ממנו מגיע לפחי האשפה.

פסקה ב חקלאים ברחבי העולם משליכים כמויות גדולות של יבול בגלל מראהו. פירות וירקות מועברים להאכלה של בעלי חיים או נותרים בשדה רק כי אינם מושלמים מבחינת הגודל והצורה שלהם. לפי הערכות, כמעט מחצית מן היבול החקלאי במדינות המערב מושלך לאשפה לא משום שאינו ראוי לאכילה אלא משום שאינו מושך דיו בצורתו, בצבעו או במראהו.

פסקה ג בזבוז המזון, המתחיל בשדות, ממשיך במרכולים ומסתיים במטבח הביתי. על פי מחקר של הסוכנות האמריקנית להגנת הסביבה, 12% מן האשפה שהאמריקנים מייצרים הוא מזון טוב וראוי למאכל. במסעדות, במרכולים, באולמות אירועים וגם בבתים פרטיים מושלך בכל יום מזון ראוי לאכילה – לעיתים מדובר בשאריות אוכל ראויות בהחלט שלא נחשבות טריות כי בושלו ביממה הקודמת. יש הטוענים שמחירו הזול של האוכל במדינות המפותחות גורם לאובדן המזון. אנשים קונים הרבה יותר ממה שהם צריכים, ואחר כך משליכים את מה שלא צרכו. יש המכנים זאת "פשע סביבתי": המזון המגיע למטמנות האשפה לא רק נגזל מפיותיהם של חסרי כול אלא מזהם את הסביבה באופן המסכן את הבריאות, וכמויות המים העצומות ששימשו את החקלאים להשקיית היבול האבוד יורדות לטמיון. לא מדובר רק בבזבוז משאבים יקרים, אלא גם בשימוש יתר במים אשר גורם להתייבשות כדור הארץ.

* מעובד על פי ר' גיל, "איפה האוכל?", יתד נאמן, ד' בניסן תשע"ג.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75282

- פסקה ד כל העוסקים בדבר סבורים שנדרשת חשיבה מחודשת בנוגע לאובדן המזון. לא ייתכן שבמקומות רבים בעולם יתהלכו אנשים ב"בטן ריקה" ובמקומות אחרים יתמלאו הפחים. אנשים צריכים להרגיש ייסורי מצפון בכל פעם שהם זורקים לפח מנה טובה, או מפנים מן המקרר אוכל שבעיניהם כבר עבר זמנו. בעלי אולמות אירועים, בעלי מרכולים ובעלי שירותי הסעדה (קייטרינג) צריכים להדיר שינה מעיניהם כשהאוכל המצוין שלהם מתווסף לערמות הפסולת, ובאותה עת ילדים, נשים וקשישים מתקשים לישון מרוב רעב.
- פסקה ה לפני כעשור נוסדה בארץ עמותת "לקט ישראל", שמטרתה להציל מזון, לחלק אותו לנזקקים ולפעול לגיוס משאבים ומתנדבים למען מטרה זו. בעמותה אוספים מוצרי מזון ועודפי מזון מבושל מיצרני מזון, אולמות, מרכולים, משקים חקלאיים ועוד, ומעבירים אותם למקומות שבהם שוהים נזקקים, כגון בתי תמחוי ומרכזי יום לקשישים.
- פסקה ו לדברי דוברת "לקט ישראל", אנחנו חיים בתרבות של דרישה לשלמות וכולנו שבויים בה. יבול שלא עומד בקריטריונים של השיווק מאלץ את החקלאים להיפטר ממנו, אף על פי שלמראה שלו אין כל השפעה על טעמו או על ערכו התזונתיים. לעיתים בגלל ירידה חדה במחירי הירקות והפירות לא משתלם לחקלאים לקטוף את היבול, והם מעדיפים להשמיד אותו. בשווקים ובמרכולים נגרמים לעיתים פגמים במוצרים או באריזותיהם בשל אחסנה לקויה, ובעלי המרכולים נאלצים להשמיד כמויות גדולות של מוצרי מזון, ולמעשה כך יורדת לטמיון סחורה מעולה.
- פסקה ז אחת המטרות של "לקט ישראל" היא להעלות את המודעות של הציבור בנוגע לחשיבות של הצלת המזון. ארגונים מקומיים וארציים כבר משתתפים ביוזמה זו, אך כל אחד מאיתנו בביתו הפרטי יכול לפעול כדי לצמצם את הבזבז ולמצוא את הדרך להעביר את עודפי המזון למי שזקוק להם.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75282

טקסט ב: מאמר

הצלת מזון בישראל*

- פסקה א תופעת אובדן המזון אינה ייחודית למשק הישראלי. סדרי הגודל של תופעה זו דומים ברוב הכלכלות בעולם, ובעיקר בכלכלות המערביות (חברות השפע). על פי הערכות של "ארגון המזון והחקלאות" של האו"ם (FAO), כשליש מכלל המזון המיוצר בעולם אובד. עקב כך החלו כמה מדינות בעולם ליישם תוכניות להפחתת אובדן המזון.
- פסקה ב כמות המזון האבוד בישראל היא כ-33% מהיקף ייצור המזון המקומי בישראל, ושווי כ-19.5 מיליארד שקלים. כ-20% מן המזון אובד בשלבי הייצור, וכ-80% – בשלבי ההפצה והצריכה. השיעור הגבוה ביותר של מזון שאובד בשרשרת הייצור והצריכה הוא של פירות וירקות.
- פסקה ג אובדן המזון בשלבי הייצור וההפצה קשור לכדאיות הכלכלית: חקלאים אינם קוטפים פירות וירקות שצורתם חריגה משום שהם יודעים שהלקוחות לא ירכשו פירות כאלה. גם שלב הצריכה הביתית כרוך באובדן מזון, בעיקר בשל תרבות הצריכה והשפע האופיינית לכלכלה המערבית. נראה שהצרכנים נהנים לא רק מצריכת המזון אלא גם מן המבחר הרב של המוצרים.
- פסקה ד אחד האתגרים המרכזיים שהמשק הישראלי מתמודד איתם הוא אי־שוויון בחלוקת ההכנסות. אי־שוויון זה יוצר פער בין אוכלוסיות מבחינת הביטחון התזונתי: שיעור ההוצאה על מזון של האוכלוסיות החלשות נמוך מאוד לעומת שיעור ההוצאה של שאר האוכלוסייה.
- פסקה ה הצלת מזון מאפשרת לסייע לנזקקים בעלות נמוכה יחסית, שכן במקום לממן ייצור של מזון יש לממן רק את עלות הצלתו. בדרך זו נחסכים העלויות והמשאבים הכרוכים בייצור המזון, וכן מופחתות ההשפעות הסביבתיות השליליות הכרוכות בייצור מזון: המזון מושג בלי שימוש מהותי במשאבי הטבע, בלי זיהום קרקעות ובלי שימוש במים, בדשנים ובכימיקלים.
- פסקה ו כמחצית מן המזון שאובד אינו בר הצלה משום שאינו ראוי למאכל (מזון נגוע או מקולקל, מזון שניזוק מפגעי טבע, מזון שהוגש ולא נאכל ועוד). המזון שמוגדר בר הצלה הוא תוצרת חקלאית ראויה למאכל שלא נקטפה או תוצרת שלא נמכרה בשווקים ובחנויות; עודפי מזון מוכן מתעשיית ההסעדה (קייטרינג) או ממטבחים מוסדיים וממסעדות; מזון שאריזתו נפגמה; מזון שמועד פקיעת התוקף שלו קרוב. לפי חישובים, אם יצליחו להציל כ-19% מהיקף המזון האבוד בישראל, די בזה כדי להזין אוכלוסיות נזקקות ולצמצם את הפער בין האוכלוסיות מבחינת הביטחון התזונתי.

(שים לב: המשך המאמר בעמוד הבא.)

* מעובד על פי אובדן מזון והצלת מזון בישראל, הדוח הלאומי של ארגון "לקט ישראל", 2016.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75282

פסקה ז

כיום הצלת המזון בישראל ובעולם נעשית בעיקר על ידי ארגונים חברתיים המסתייעים בתרומות, אך הנימוק העיקרי לצורך בהצלת מזון אינו נדבנות או צדקה אלא כדאיות למשק הלאומי. לא מדובר רק בתרומה חשובה להקטנת האישוויון במשק, אלא בהגדלת התוצר ובהגברת היעילות של הייצור, שכן הצלת מזון משמעה הפיכת פסולת שערכה אפסי או שלילי למוצר בעל ערך כלכלי. כדי לממש את הפוטנציאל של הצלת המזון, על הממשלה לקבוע מדיניות בנוגע לתחום זה ולגבש תוכנית כוללת של משרדי הממשלה הנוגעים בדבר (משרד החקלאות, משרד הרווחה ועוד).

טקסט ג: מאמר

מצוות צדקה בשלמותה

מאת הרב דוד יעקב שטרנפלד*

פסקה א

"כִּי יְהִיֶּה בְךָ אֲבִיּוֹן מֵאַחַד אַחֶיךָ בְּאַחַד שְׁעָרֶיךָ בְּאַרְצְךָ אֲשֶׁר ה' אֱלֹקֶיךָ נָתַן לְךָ לֹא תִאֲמָץ אֶת לִבְּךָ וְלֹא תִקְפֹּץ אֶת יָדְךָ מֵאַחֶיךָ הָאֲבִיּוֹן. כִּי פֶתַח תִּפְתָּח אֶת יָדְךָ לוֹ... נָתַן תִּתֵּן לוֹ וְלֹא־יִרַע לִבְּךָ בְּתִתֶּנּוּ לוֹ..." (דברים, טו, ז-י).

בפסוקים אלה התורה מצווה לא רק על מצוות עשה — נתינת צדקה, אלא גם על מצוות לא תעשה — לא להימנע ממתן צדקה מחמת אימוץ הלב, וכן היא מדגישה שאין לתת צדקה ברוע לב אלא בחפץ לב. מצוות הצדקה היא אפוא מצווה שאדם מקיים באיבריו — בידו וגם בליבו. יתר על כן, אפילו את המצווה "פתח תפתח את ידך", שאדם מצווה לקיים בידו, יש לקיים בעיקר בלב.

פסקה ב

הסבא מקלם זצ"ל אומר ששלמות מצוות הצדקה אינה נגמרת במעשה הנתינה לעני, אלא ב"ואהבת לרעך כמוך" שמתלווה לנתינה. מי שנתן צדקה מתוך יראת שמיים טהורה כדי לקיים גזרת המלך [הקב"ה], אבל לא הרגיש את צער חברו ואת סבלו, לא קיים את המצווה בשלמותה, משום שהתכלית של מצוות צדקה היא שאדם ייתן צדקה לא משום שהוא מצווה בכך, אלא מפני שהוא עצמו מרגיש את סבלם של העניים.

* מעובד על פי הרב דוד יעקב שטרנפלד, שיחה נאה, פרשת ראה, עמ' 355-356.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75282

חלק ראשון — הבנה והבעה (60 נקודות)

פרק א: הבנת הנקרא (30 נקודות)

בפרק זה ענה על כל השאלות 1-4.

1. על פי שני הטקסטים א ו-ב, כתוב חמישה גורמים לאובדן מזון.

ציין אילו מן הגורמים שכתבת מוזכרים בשני הטקסטים. (6 נקודות)

2. שני הטקסטים א ו-ב עוסקים בנושא משותף מהיבטים שונים: היבט כלכלי והיבט מוסרי-רגשי.

א. מי הם הנמענים של טקסט א, ומי הם הנמענים של טקסט ב? (3 נקודות)

ב. איזה מן הטקסטים, א או ב, מתמקד בהיבט הכלכלי ואיזה מהם מתמקד בהיבט המוסרי-רגשי?

הסבר את קביעתך, והבא שתי דוגמאות לקביעתך מכל אחד מן המאמרים (סך הכול ארבע דוגמאות).

(6 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75282

3. א. (1) נסח את הרעיון המרכזי שבדברי הרב שטרנפלד (טקסט ג) בנוגע למצוות הצדקה. (3 נקודות)

(2) העתק מן הפסוקים המצוטטים בראש המאמר את המילים שמהן הוא לומד רעיון זה. (3 נקודות)

ב. כותבת טקסט א מתארת את פעילות המתנדבים המחלקים מזון.

על פי טקסט ג, כתוב מה היית אומר למתנדבים היוצאים למשימה זו. (4 נקודות)

4. ארגוני התנדבות שונים מחלקים מזון לנזקקים.

יש הצעה לעגן בחוק את חלוקת המזון ולדאוג שהפעילות של ארגוני ההתנדבות תהיה באחריות הממסד או הרשות המקומית.

מה דעתך על הצעה זו? נמק את דבריך. תוכל להתבסס על הטקסטים שקראת. (5 נקודות)

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75282

פרק ב: הבעה (30 נקודות)

בחר באחד מן הנושאים 5-6, וכתוב עליו מאמר בהיקף של כ-300 מילים לפי ההוראות.

5. בימינו אנשים חיים ברווחה כלכלית ובנוחות, אך סגנון החיים הזה גם תובעני ודורש השקעה רבה.

כתוב מאמר טיעון, והבע בו את דעתך אם מציאות זו מיטיבה עם האדם או מקשה עליו.

6. השיח הבין-אישי בימינו מאופיין בישירות ובספונטניות.

כתוב מאמר טיעון, והבע בו את דעתך על מציאות זו.

את המאמר כתוב בעמודים 10-11 (תוכל להשתמש בעמודים 12-13 לכתיבת טיוטה).

This image shows a blank sheet of white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page. There are no margins, text, or other markings on the paper.

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75282

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

This image shows a full page of blank white paper with horizontal ruling lines. The lines are evenly spaced and run across the width of the page, providing a template for writing or drawing. There are no margins, text, or other markings on the page.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75282

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

לא לכתוב באזור זה

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75282

חלק שני — לשון: תחביר ומערכת הצורות (40 נקודות)

בפרק זה שש שאלות: שלוש מתחום התחביר (7-9) ושלוש מתחום מערכת הצורות (10-12).

ענה על **ארבע** מן השאלות 7-12 (לכל שאלה — 10 נקודות).

בשאלות שתבחר, ענה על **כל** הסעיפים.

תחביר

7. לפניך ארבעה משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. ההשקעה בקטיף של יכול פגום אינה משתלמת לחקלאים, ובשל כך הם משמידים אותו.

II. העברת עודפי מזון לאוכלוסיות נזקקות מותנית בהשקעת משאבים מתאימים.

III. כתמים על תפוחי אדמה אינם משפיעים על הערכים התזונתיים שלהם, למרות זאת תפוחי אדמה כאלה

אינם נאספים מן השדות.

IV. ארגוני החסד מעבירים מזון המועמד לזריקה לאנשים רעבים.

א. לשניים מן המשפטים IV-I יש סוג תחבירי משותף.

כתוב את מספרי המשפטים, וציין את הסוג התחבירי שלהם.

מספרי המשפטים: _____ הסוג התחבירי המשותף: _____

ב. מהו הסוג התחבירי של **כל אחד** מן המשפטים האחרים?

מספר המשפט: _____ הסוג התחבירי: _____

מספר המשפט: _____ הסוג התחבירי: _____

ג. במשפט או במשפטים המורכבים **תחם** את הפסוקית, וכתוב מעליה את תפקידה התחבירי.

ד. בכל אחד מן המשפטים I-III קבע את הקשר הלוגי, והעתק את המילה או המילים המעידות על קשר לוגי זה.

משפט I: _____ המילה / המילים: _____

משפט II: _____ המילה / המילים: _____

משפט III: _____ המילה / המילים: _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75282

8. א. לפניך שני משפטים. קרא אותם, וענה על הסעיפים שאחריהם.

I. ארגונים בין-לאומיים נאבקים בתופעה של השלכת מזון ראוי למאכל.

II. בצרפת חל איסור על זריקת מזון ברשתות השיווק, והעודפים מועברים לבנק אוכל לשם חלוקתו לנזקקים.

(1) הקף את מספרו של משפט האיחוי (מחובר), וציין את הקשר הלוגי ב**איבר ב** שלו. _____

(2) העתק את המילה המציינת את הקשר הלוגי שציינת. _____

(3) לפניך משפט איחוי (מחובר) נוסף. _____

III. ילדים בעולם אינם נרדמים מרוב רעב, ואילו במקומות אחרים בעולם מזון רב מושלך לפחים.

• ציין את הקשר הלוגי בין שני האיברים במשפט זה. _____

• ציין את התפקיד התחבירי של המילה מזון המודגשת בקו במשפטים I, III . _____

במשפט I : _____

במשפט III : _____

• ציין את התפקיד התחבירי המשותף למילה בעולם המוזכרת פעמיים במשפט III . _____

ב. לפניך משפט נוסף.

לאחר תיאום של מועדי הקטיף עם החקלאים מתנדבים של עמותת "לקט ישראל" אוספים את היבול.

תחם את משלימי הפועל במשפט זה, וכתוב מעל כל אחד מהם את תפקידו התחבירי (תיאור או מושא).

ג. לפניך משפט שמוני פשוט.

אחת ההמלצות של כלכלנים היא הענקת גמול כספי מהמדינה לעסקים על תרומת מזון.

המר את המשפט הנתון במשפט פועלי מורכב (הקפד שיהיה פועל גם במשפט העיקרי וגם בפסוקית).

I. העולם בימינו הוא כפר גלובלי, לכן קל לשנע עודפי מזון למקומות שבהן שורר רעב.

II. עודפי מזון מבושל נזרק לאשפה מדי יום ביומו בלא ניד עפעף.

(1) **הקף את השיבוש בכל אחד מן המשפטים, ותקן את השיבוש.**

(2) נמק את התיקון במשפט II. השתמש במונחים תחביריים.

ב. לפניך משפט. קרא אותו, וענה על הסעיפים שאחריו.

לפני כעשור נוסדה העמותה "לקט ישראל" שמטרתה היא הצלת מזון בעבור נזקקים.

(1) **הקף את כל הנשואים במשפט.**

(2) במשפט יש תמורה. העתק אותה, וכתוב מהו התפקיד התחבירי של המילה שהתמורה ממירה.

התמורה: _____
התפקיד של המילה שהיא ממירה: _____

ג. לפניך ידיעה עיתונאית.

מנכ"ל עמותת לקט ישראל: "אנו ממשיכים את הפעילות שלנו להעלאת המודעות לבזבוז המזון. אני קורא

למשרדי הממשלה להירתם לנושא."

נסח את הידיעה במבנה של דיבור עקיף.

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75282

מערכת הצורות

10. א. לפניך רשימת פעלים.

יָטָעוּ, יִסְדּוּ, יִתְּנוּ

- (1) **הקף** את הפועל שהי"ד בו שורשית.
- (2) כתוב את הבניין של הפועל שהקפת. _____
- (3) כתוב את הבניין המשותף לשאר הפעלים. _____

ב. לפניך שני משפטים, ובכל אחד מהם מילה מודגשת המנוקדת בשתי צורות.

- (1) בכל אחד מן המשפטים **הקף** את המילה שצורת הגייתה נכונה.
 - הַחֲקָלָאִי / חֲקָלָאִי ביקש מן המתנדבים לאסוף את עודפי היבול מן השדה.
 - אנחנו מְבִיטִים / מְבִיטִים בתמונה בהשתאות.
- (2) בחר באחת מן המילים שהקפת, ונמק את קביעתך. _____

ג. לפניך משפט ובו פועל מודגש.

המאכל תִּבֵּל בתבלינים חריפים.

מבין הפעלים שלפניך, **הקף** את הפועל מאותו השורש של הפועל תִּבֵּל אך בבניין אחר.

נָבְלוּ בָלְלוּ תִבֵּלָה מְתַבֵּל

ד. לפניך רשימה של שמות עצם.

מְאֻרֵר מְסוֹר מְסַנֵּנֶת מְצַקֵת

- (1) מהי המשמעות המשותפת לשמות האלה? _____
- (2) העתק מן הרשימה רק את השמות שנגזרו מבניין פיעל. _____
- (3) בחר בשני שמות מגזרות שונות, וכתוב את הגזרה של כל אחד מהם. _____

لا تكتب في هذه المنطقة

- סמן $\checkmark$ במשבצות המתאימות.

- ☐ שורש
- ☐ בניין
- ☐ משקל
- ☐ משמעות השורש
- ☐ משמעות המשקל

- נמק את בחירתך.**

- (1) כתוב את הבניין של השם הַצִּלָּה, ואת שם הפועל שלו.

- הבניין: _____ שם הפועל: _____

- (2) מן השורש של המילה הַצֵּלָה כתוב שם פועל בבניין אחר במשמעות שונה.

- (3) כתוב את ה**ב**ניין של שם הפועל שכתבת. _____

- ד. לפניך שני משפטים ובכל אחד מהם מודגש פועל סביל.

- I. מצב החולה **יֵצֵב** בבית החולים.

- II. כדי למנוע תאונות הוחלט שבצומת **יָצַב** רמזור.

- (1) כתוב את הפועל **הפעיל** של כל אחד מן הפעלים המודגשים.

משפט I:

משפט II:

- (2) באיזה מן המשפטים היו"ד שבפועל **יֵצֵב** אינה שורשית? _____
- כתוב מה מציינת האות יו"ד שבפועל **יֵצֵב** במשפט זה. _____

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75282

12. א. לפניך חמישה שמות:

שחרור, הפחתה, פליטה, ממון, הפט

(1) ציין מהי המשמעות המשותפת למשקלים של השמות האלה. _____

(2) בטבלה שלפניך מיון את השמות על פי הבנינים, וציין בראש כל עמודה את שם הבניין.

ב. ייצור המזון כרונ: בשימוש במשאבי טבע.

(1) מהו הבנין של המילה כרונ? _____

(2) לפניך משפט ובו מודגשות שלוש מילים מן השורש של המילה כרונ.

כריכה היא עבודתו של הכורך בכריכה.

הקף את שם העצם היוצא דופן מבחינת דרך התצורה.

כתוב מהי דרך התצורה שלו. _____

ג. לפניך רשימת מילים.

מצע, מליחות, מסוק, מחיקון, מנועה

• הקף את המילים שהמ"ם בהן אינה שורשית.

• בחר במילה אחת מן המילים שהקפת, ונמק מדוע הקפת אותה.

/בהמשך דפי טיוטה/

בהצלחה!

זכות היוצרים שמורה למדינת ישראל
אין להעתיק או לפרסם אלא ברשות משרד החינוך

لا تكتب في هذه المنطقة

لا לכתוב באזור זה

טיוטה

לא לכתוב באזור זה

لا تكتب في هذه المنطقة

עברית: הבנה, הבעה ולשון, קיץ תשע"ח, מס' 75282

טיוטה

لا تكتب في هذه المنطقة

لا لכתוב באזור זה

מדבקת משגיח

ملصقة مراقب

"אתך בכל מקום, גם בבגרות.
בהצלחה, מועצת התלמידים והנוער הארצית"
"معك في كل مكان، وفي البجروت أيضًا.
بالتجّاح، مجلس الطّالاب والشّبيبة القطري"